

INTEGRÁLT
JOGVÉDELMI
SZOLGÁLAT

BETEGJOG

Hospice ellátás

MIT JELENT A PALLIATÍV ELLÁTÁS ÉS A HOSPICE?

A PALLIATÍV ELLÁTÁS az előrehaladott állapotú, már nem gyógyítható, elsősorban daganatos betegek életminőségét javítja azzal, hogy a szenvedést megelőzi, enyhíti a fájdalmat és más tüneteket.

A HOSPICE pedig ennek ad keretet a megfelelő szervezeti formákkal (*otthoni és intézményi ellátás*), többféle felkészült szakemberrel (orvos, ápoló, gyógytornász, mentálhigiénés szakember stb.).

A haldokló beteg gondozásának célja a hosszú lefolyású, halálhoz vezető betegségben szenvedő személy testi, lelki ápolása, gondozása, életminőségének javítása, szenvedéseinek enyhítése és emberi méltóságának haláláig való megőrzése.

KIK ÉS HOGYAN KERÜLHETNEK HOSPICE ELLÁTÁSBA?

Elsősorban azok a daganatos betegek kerülhetnek hospice ellátásba, akik terminális állapotban vannak, azaz a várható túlélési idejük kevesebb, mint 6-12 hónap. Az ellátást kérelmezheti a beteg, a hozzátartozó, a szakorvos és a háziorvos egyaránt.

FONTOS!

A hospice ellátás a beteg számára térítésmentesen hozzáférhető, a társadalombiztosítás finanszírozza.

Súlyos, már nem gyógyítható daganatos betegség esetén milyen hospice ellátási lehetőségek vannak? Hová lehet fordulni további információért?

Amennyiben a betegség az orvostudomány jelenlegi álláspontja szerint nem gyógyítható (*illetve a várható túlélési idő kevesebb, mint 6-12 hónap*), érdemes hospice ellátás igénybevételén gondolkodni. A hospice ellátás történhet a beteg otthonában vagy intézményi formában is. A területileg illetékes (*lakóhely szerinti*) hospice ellátóknál lehet a további tudnivalók iránt érdeklődni, attól függően, hogy intézményi vagy otthoni segítséget keres a család.

MILYEN SZAKEMBEREK VÉGEZNEK TEVÉKENYSÉGET A HOSPICE-BAN?

A hospice ellátás – *mint speciális szakellátás* – meghatározott szakmai minimumfeltételeknek kell, hogy megfeleljen. Az ellátás során a beteget orvos (*palliatív orvos/palliatív jártasságú szakorvos*), szakápoló/ápoló, gyógytornász/fizioterapeuta, pszichológus/mentálhigiénikus, szociális munkás, dietetikus, koordinátor munkatársak segítik. Ezen felül a hospice-ban a munkát önkéntes munkatársak, illetve lelkesek is segíthetik.

Mikor célszerűbb a hospice otthonápolást választani és mikor az intézményi hospice ellátást?

Ameddig **otthoni hospice** ellátás igénybevételével az otthoni ápolás megoldható, érdemes ebben a lehetőségben gondolkodni. Ha ez a megoldás már kevésnek bizonyul, akkor ajánlott az **intézményi hospice** elhelyezést igénybe venni. Ilyen esetek lehetnek például, amikor 0-24 órás felügyeletre van szükség vagy olyan speciális ápolási, illetve eszközigeny merül fel, ami otthon nem kivitelezhető.

FONTOS!

A családi körülmények/tehermentesítés okán, ha úgy látja a család, illetve a beteg, hogy várhatóan hamarosan szükség lesz rá, érdemes a beteget előjegyzésbe vetetni az intézményi hospice-ban.

Miben tud segíteni az otthoni hospice szolgálat?

FONTOS! *Az otthoni hospice ellátás szakellátást jelent, nem betegfelügyeletet.*

Az általános állapotfelmérés után az **orvos** felállítja a megfelelő palliatív terápiás tervet, segít a fájdalomcsillapító- és a tünetek enyhítéséhez szükséges egyéb gyógyszerek beállításában.

A **szakápoló** szintén a szükséglet- és igényalapú ellátás alapján segít az alap-, a szakápolási feladatok ellátásban (*pl.: sebek kezelése, gyógyszerek ellenőrzése, tünetek nyomon követése*), valamint a család edukációjában (*pl.: megmutatja, megtanítja a fürdetést, hajmosást és az alapvető ápolási technikákat*), hogy az minél kellemesebb legyen a betegnek és kényelmesebb a hozzátartozónak.

A **pszichológus, mentálhigiénés szakember** a kompetenciája alapján támogatja a beteget a betegség okozta helyzet érzelmi feldolgozásában, megértésében, az érzelmi támasznyújtásban, a beteg és hozzátartozó közti kommunikáció elősegítésében.

MIBEN KÜLÖNBÖZIK EGY KRÓNIKUS KÓRHÁZI OSZTÁLY A KÓRHÁZI HOSPICE OSZTÁLYTÓL?

A krónikus osztály elsősorban az idős, krónikus betegek ápolását végzi. **A hospice egy speciális szakellátás**, amely a bármilyen életkorú, az előrehaladott állapotú betegséggel küzdő betegek és a családok életminőségét javítja. A hospice ellátásban többféle speciális képzés útján felkészített szakember dolgozik.

Miután a betegség előrehaladott állapota miatt **aktív kezelés már nem jön szóba** – vagyis a betegség az orvostudomány mindenkori állása szerint már nem gyógyítható –, így az életminőség javítása, a tünetek csillapítása kerül előtérbe. A betegség okozta tünetek hatékony csillapításával a beteg általános állapota akár javulhat is annyira, hogy haza tudjon menni, de természetesen **minden eset egyedi**.

Milyen praktikus dolgokra lehet szüksége a betegnek az intézményi hospice-ban?

FONTOS! *Az intézményi hospice-ba történő bekerülés során a fogadó intézmény kapcsolattartó munkatársától (koordinátorától) érdemes előzetes tájékoztatást kérni, hogy mire van szükség pontosan, ez intézményenként eltérő lehet.*

Általánosságban szükséges lehet a **beteg állapotától függően**:

- ruházat (hálóruga, pizsama, szabadidő ruházat, fehérnemű, papucs, pelenka, ha szükséges, stb.),
- a beteg által használt tisztálkodószerek (tusfürdő, sampon, dezodor, testápoló, nedves törülköző, papírzsebkendő stb.),
- több váltás törülköző (eltérő színekben, ha a beteget ágyban szükséges fürdetni- egy felső, egy alsó használatra),
- kettő fürdőszivacs (egy felső, egy alsó használatra),
- a beteg igénye és állapota szerint mobiltelefon, laptop/táblagép, fülhallgató, olvasnivaló (egyéb, nem feltétlenül szükséges, nagy értékű tárgyak bevitele nem javasolt),
- az osztályon teljes ellátás biztosított, azonban a beteg számára kedvenc ételei/italai behozhatók (saját evőeszközök igény szerint hozhatók),
- a beteg számára kedves egy-két személyes tárgy (tipikusan: kispárna, saját pléd, családi fotó, ajándékba kapott plüssállat, stb.),
- ha van, a beteg által használt saját kényelmi, illetve gyógyászati segédeszközök.

FONTOS!

Gyógyszerek a betegnél külön nem lehetnek, azokat az osztály munkatársai adják számára, az orvosi utasításnak megfelelően. Amennyiben a beteg számára gyógyszert hoznak be, azt az osztályon le kell adni.

A személyes iratai (személyi igazolvány, lakcímkártya, TAJ kártya) a beteg személyazonosságának, illetve társadalombiztosítási státuszának megállapítása miatt szükséges dokumentumok. Érdemes az osztályon lefénymásoltatni és az eredeti dokumentumokat a hozzátartozónak magánál tartani. Korábbi egészségügyi dokumentumok, zárójelentések átadásánál érdemes ugyanezen a módon eljárni.

Hogyan lehet megtudni, hogy mi a beteg valódi igénye ebben a nehéz helyzetben?

Minél többet kell beszélgetni a beteggel, megtudni az ellátással kapcsolatos kívánalmait. Néhány ötlet a beszélgetés elindítására: mit gondol a betegségről? Mit szeretne, ha esetleg romlana az állapota? Mitől fél leginkább, ha a jövőben esetleg rosszabb egészségi állapotba kerülne? Mi az, amiből erőt tud meríteni?

Amennyiben szükségessé válik az intézményi elhelyezés, a beteggel kell egyeztetni, hogy melyek azok a nagyon kínzó tünetei, amelyeket csak intézeti keretek között lehet kezelni. Azt is érdemes hangsúlyozni, hogy semmiképp sem fogják magára hagyni, de így tud olyan környezetben lenni, ahol a panaszaira olyan szakszerű segítséget kaphat, ami otthoni környezetben már nem biztosítható.

FONTOS!

Amennyiben a beteg cselekvőképes személy, elsősorban az ő döntése kell, hogy legyen az intézményi segítség igénybevétele.

A hospice ellátás magában foglalja a haldokló beteg hozzátartozóinak segítségét a beteg ápolásában, továbbá lelki gondozásukat a betegség fennállása alatt és a gyász időszakában.

Vonatkozó jogszabályok

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről. Ennek kiegészítése, módosítása az 54/2015. (XI.24.) EMMI rendelet (ld. a 6. sz. mellékletet a hospice-ről)

Amennyiben további kérdése van, forduljon bizalommal az egészségügyi ellátás helye szerint illetékes betegjogi képviselőhöz! A betegjogi képviselők elérhetősége a honlapunkon megtalálható.

INTEGRÁLT
JOGVÉDELMI
SZOLGÁLAT

BELÜGYMINISZTERIUM

✉ 1365 Bp., Pf.: 646.

☎ +36-1/8969-000

Ingyenesen hívható zöld szám:

+36-80/620-055

@ ijsz@ijsz.bm.gov.hu

🌐 www.ijsz.hu

